

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΚΥΚΝΟΥ

Τέλος ή 'Ιωλκός, ητις ἐπικινδιώς φέρεται ἐνταυθα-
θα 'Ιωλκός κατ' ἐπέκτασιν, καλεῖται ὑπὸ τοῦ
ποιητοῦ αἰλειτὴ ἐκ τοῦ ἐξ αὐτῆς θυρυλικοῦ ἀπό-
πλου τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἡ θέσις τοῦ φρουρίου
Βόλου, ἐφ' οὗ ὅμωνυμος συνοικία, ητο δυνατὸν
νά ἀνήκῃ τῇ προϊστορικῇ 'Ιωλκῷ. (1) Εξ ἀνα-
σκαφῶν ὅμιλων δὲν δύναται γὰρ δεῖται αὐτῇ τὸ πρᾶγ-
μα, διότι συνεχῶς ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων
μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν κατοικεῖται ὁ τόπος,
τούτου δὲν ενεκεν αἱ ἐπιχώσεις εἰς ἵκανὸν δάθιος-
χουσιμεταβληθῇ καὶ οὐδὲν θετικὸν συμπέρασμα
δύναται γὰρ ἔξαχθῇ περὶ τοῦ μυκηναϊκοῦ πολι-
τισμοῦ τῆς πόλεως. Παρθένα στρώματα θὰ
εὑρεθῶσι τοῦ χαλκοῦ αἰώνος· οἱ πέριξ ὅμιλως
μυκηναϊκοὶ θολωτοὶ τάφοι· δεῖται δὲν ἄνηκουσιν
εἰς πλούσια γένη τῶν 'Ιωλκίων. Ὁ Ἀρδαγιτό-
πουλος ὅμως παραδεχόμενος τὴν θέσιν τῆς
'Ιωλκοῦ ἐπὶ τοῦ φρουρίου Βόλου δεῖται ὅτι
ἀνεῦρε τάφους ΒΔ τοῦ φρουρίου Βόλου
(Κάστρου) ἐν θέσει Πασπαλιῆ καὶ Ξηροκάμπω
ἀρχαικῶν καὶ ιστορικῶν χρόνων. (2) Παραδό-
ξως ὅμως ἐν Πρακτικοῖς Ἀρχ. Ἐταιρείας
(1915,) σ. 145 σημ. 1) πολεμεῖ τὴν γνώμην
τοῦ κ. Τσούντα, διστις «οὐ μόνον δὲν ἀπέδει-
ξεν αὐτήν, ἀλλ' οὐδὲν χωρίον ἀρχαίον συγ-
γραφέως προσεκόμισε, πλὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ
Leake κομισθέντος Στράβωνος· τὸ δὲ μέγι-
στον, κατέστησεν αὐτὴν λίκιν ἀνίσχυρον ὁ
ἴδιος, γράψας (Δῆμην. καὶ Σέσκλ. σ. 400,
σημ. 2) «πιθανὸν ὅμως εἶναι ἔξ ἄλλου,
»ὅτι σταν ἡ πόλις παρήκμασε καὶ ἀπώλεσε
«τὴν δύναμίν της, οἱ κάτοικοι ἐγκατέλειψαν
«τὸν πανάρχαιον συνοικισμὸν καὶ ἔκτισαν
«νέον ὑψηλότερα πρὸς τοὺς πρόποδας τοῦ
«Πηλίου». Ἀλλ' αἱ εἰκασίαι αὗται οὐ
μόνον πιθαναὶ δὲν εἶναι, ἀλλ' ἀπεδειχθή-
σαν ὅπ' ἔμοις καὶ ἐσφαλμέναι (βλ. Πρα-
κτικὰ 1909, σ. 155—158).» Ἐν τούτοις
ὅμως ἐκ τῶν ἐν τοῖς Πρακτικοῖς 1909 ἐκθέ-
σεων τοῦ Ἀρδαγιτοπούλου δὲν ἐξάγεται οὐδὲν

(1) Τὴν θέσιν τῆς Ἰωλκοῦ ὁ Leake καὶ ὁ Mégierès ἀνεγνώσαν ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Ἐπισκοπῆς ἐν "Ἀνω Bóλῳ (Mézières, Mémoires sur le Pélion et e' Ossa, Paris 1854). Ὁ καθηγητής κ. Kern ἐν τῷ ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1913 ἐξ Halle ἐπιστολῇ αὐτοῦ ἀναγγωλῖζει τὴν ὅθιστην τῆς ἐν Ath, Mittals XXXVIII, 1913, σ. 23 καὶ ἔξι διπτοῦβλῶν μου

ΧΑΙΔΙΑΝΗ, 1915, σελ. 29 και εξής οιατούρης μου.
(2) Ἀρθαγιτόπονθος, Πρωταρχ. Ἀρχ. Ἔταιρ. 1909,
σ. 159 και —. 1916, σελ. 303 — 305. — 1915 σελ.
143, 154, 157 (τάφος θολωτός) — 159, 195.

(Συγέγετα καὶ τέλος)

σαφές, όν συνεχῶς κατώκειτο τὸ Κάστρο τοῦ Βόλου ως Ἰωλκὸς καὶ πότε ἐγκατελείφθη. Ἐν τούτοις δμως ἐν *Πρακτικοῖς 1915* (σ. 158) καὶ 195) ἔξακολουθεῖ νὰ παραδέχηται τὴν γνώμην τοῦ κ. Τσούντα, τὸ δὲ εὑρεθὲν ὑπ' αὐτοῦ φήμισμα, ἐνῷ φαναρέτεται: ἔδοξε τῷ δῆμῳ τῶι *Ιωλκίων* ἐν Ἀγίῳ Ὄνουφρῳ τοῦ *Ανω* Βόλου μαρτυρεῖ τὴν ὅπαρξιν τῆς Ἰωλκοῦ κατὰ τοὺς Μακεδονικοὺς χρόνους, διότι φημίζονται τιμαὶ πρὸς τὸν δασιλέα *Ἀντίγονον*. Βεδαίως ἐκ τοῦ Κάστρου Βόλου, δπου κατώκουν^ο Οθωμανοί, δὲν μετηνέχθη εἰς Ἀγ. Ὄνουφριον ἡ ἐπιγραφή. Πιθανώτατα θὰ μετηνέχθη ἀλλοθεν.¹ Ήμεῖς ἐν *Athenische Mitteilungen* (1) τοῦ Γερμανικοῦ Αρχ.² Ἰνστιτούτου Αθηγῶν ἐπειράθημεν ν' ἀποδείξωμεν διτὶ ἡ *Ιστορικὴ Ιωλκὸς* θὰ συνωκίσθη ἐπὶ τοῦ λόφου Γορίτσης, ἀνὶ μὴ ἀλλαχοῦ, ἡ δὲ ἀρχαιοτέρα πόλις θὰ ἡρημάθη, οὕτως ὥστε δὲ Στράδων γὰ δυομάζῃ αὐτὴν τόπον³ διότι ἀλλως δὲν αἱρονται αἱ ἀντιφάσεις τοῦ Στράδωνος.

‘Ο δὲ Αὐστριακὸς καθηγητής τοῦ ἐν Král Vinohrady Γυμνασίου A. Polak, τίθησι τὴν Ἰωλκὸν ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Δημητριάδος ὑπερθεν τῶν πηγῶν Μπουρμπλήθραις, ἐνῷ τὰς Παγασάς τίθησι ἐπὶ τοῦ λόφου Σοροῦ (2) ἔνθα συνήθως ἀπὸ τοῦ Leake καὶ ἐντεῦθεν ἀπαντες οἱ ἀρχαιολόγοι παραδέχονται τὰς Ἀμφανάς.

Προϊστορικαὶ ἵδιως πόλεις πέριξ τῆς Ἰωλ-
κοῦ καὶ δὴ μυκηναῖς ησαν καὶ ἡ Πύρασος
καὶ αἱ Θῆβαι αἱ Φθιώτιδες, εἰ καὶ ἡ τελευταῖα
αὕτη δὲν ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου. Τὰ
πολυγωνικὰ καὶ κυκλώπεια τείχη τῶν Φθιώ-
τιδων Θηρῶν, τὰ εὐρήματα ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς
ἀκροπόλεως αὐτῶν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ
κ. Ἀρβανιτοπούλου (3) καὶ ὁ χωματώδης λόφος
τῆς ἀκροπόλεως τῆς Πυράσου ἐν τῷ μυχῷ τῆς
ΒΔ ἀπτῆς τοῦ Παγασιτικοῦ λόφου, ως ἐπίσης
καὶ ἡ προϊστορικὴ ἐπιγραφή, ἣν ἀγεύρομεν
ἐπὶ δούλου μεταξὺ Νέας Ἀγγιάλου καὶ Καδή-

(1) N. j: Giannopoulos, Iolkos, ἐν Athen, Mitteilungen XXXVIII, 1913, σ. 23 καὶ ἑταῖροι.

(2) Antonín Polák, Opolože Iolku, ápóspasaspid
éñ toú év bohemický gálsosy dñmposicenoménu pøeviden-
zov Zvlägtni otisk Duacáté vyročni gprávy
c. k. cesého qymnasia Kna rál Vinohradech ga-
skolní rok 1914.

(3) Α. Σ. Ἀρβανιτόπουλος, *Πρακτικά Ἀρχιεπισκοπής* 1908, σ. 163 — 201.

ραγα, (1) οιδεμίαν ἀμφιδολίαν καταλείπουσι περὶ τῆς προϊστορικῆς καταγωγῆς τῶν πόλεων τούτων, καὶ μάλιστα τῆς Ηυράσου κατονομαζομένης ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν νεῶν παρ' Ὀμήρῳ. Ἐπειδὴ ὅμως ἀμφότεραι δὲν κατονομάζονται μεταξὺ τῶν λαθουσῶν μέρος ἐν τῇ κηδείᾳ τοῦ Κύκνου πόλεων ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου, δὲν δυνάμεθα νὰ ἔκτείνωμεν ἐπὶ πλέον περὶ αὐτῶν τὸν λόγον.

***

Ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, αἱ ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου ἀναφερόμεναι προϊστορικαὶ πόλεις ὡς λαβοῦσσαι μέρος κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ Κύκνου ἡσαν περὶ τὴν Ἰωλκὸν¹ καὶ εἰς ἀπόστασιν οὐχὶ μείζονα τῶν τριῶν ὁρῶν ἀπ' αὐτῆς. Πλὴν τῆς Ἰωλκοῦ, γνωστῆς ἥδη ἐν τῷ φρουρίῳ τοῦ Βόλου, αἱ τέσσαρες ἄλλαι εἰναι ἐντελῶς ἀγνωστοι. Ἐὰν δὲ ἡ πόλις τῶν Μυρμιδόνων, ἡ Φθία, ἕητηθῆ ἐν Φαρσάλῳ, κατὰ τὸν Stächlili, αἱ τρεῖς λοιπαὶ δύνανται νομίζομεν νὰ ζητηθῶσιν ἐν τοῖς προϊστορικοῖς συγοικισμοῖς Καδήραγα, Παλαιοκάστρου μεταξὺ Σέσκλου καὶ Πιλάφ — Τεπέ, Περσουφλί καὶ Νεδεστίκι. Ἐνεκεν δὲ ἐλλείψεως ἐγγράφων μνημείων κατὰ τοὺς μυκηναϊκοὺς χρόνους καὶ τῆς μὴ ἀναγνώσεως τῶν προϊστορικῶν γραμμάτων, τὸ διγομα αὐτῶν ἐπὶ πολὺν χρόνον θὰ ἔγναι κεκαλυμμένον ἐν τῷ σκότει τῶν αἰώνων, ἐκτὸς ἀν ἐσφύζοντο καὶ

(1) N. I. Γιαννόπουλος, Θεος. Προελλ. Ἐπιγρ. Αθήν. 1908, σ., 23 - 25, πίν. Γ' καὶ Δ'.

κατὰ τοὺς ἴστορικοὺς χρόνους πάντως ὡς κῶμαι, ἀλλὰ καὶ τότε ζήτημα εἶναι ἀν ποτε εὑρεθῶσιν ἐν αὐταῖς ἐγγραφα μνημεῖα.

Ο τύμβος δὲ τοῦ Κύκνου ἀσφαλῶς ὑπῆρχεν ἐγγύς τῇ Ἰωλκῷ περιβρεχόμενος ἐν πλημμύραις ὑπὸ τοῦ Ἀναύρου καὶ δὴ ἐν τῇ πεδιάδι ἀπὸ Μπουρουπλήθραις μέχρι Καπακλί. Ἐξιν δὲ ὁ τάφος τοῦ Καπακλί δὲν εἶναι ὁ τοῦ Κύκνου, πάντως ἐκεῖ που δέον γὰ ζητηθῆ, ἐὰν μὴ κατεστράφη ἐκ τοῦ χρόνου. (1)

N. I. GIANNOPPOULOS.

(1) Ὁ φύλαξ τοῦ μουσείου Βόλου Ἀντ. Καλαντῆς, ἐργασθεὶς εἰς πάσας τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ κ. Ἀρβανιτοπούλου μοὶ ἐπέστησε τὴν προσοχὴν ἐπὶ τίνος δεξιαμενῆς φρεατώδους (συντριβαγίου) ἐν τῇ συνοικίᾳ Καπακλί τοῦ Βόλου, ἔγθυ παρετήσησα ὑπὸ τὸ ὑδωρ περιφέρειαν μεγάλην κτιστοῦ θολωτοῦ τάφου. Ἀπορῶ διατὶ δ. κ. Ἀρβανιτόπουλος δὲν ἔξηρεύησε τοῦτον, καταστραφέντα ὑπὸ τῶν δρυεών τὴν δεξιαμενήν. Πιθανός καὶ ἄλλοι θολωτοὶ τάφοι θὰ κρύπτωνται ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ Καπακλί καὶ μέχρι τοῦ φρουρίου Βόλου, ἀνήκοντες εἰς πλούσια γένη τῆς Ἰωλκοῦ.

N. I. G.

ΜΕΙΔΙΑΜΑΤΑ

Μεταξὺ δύο ωρίμων δεσποινίδων, αἱ ὅποιαι δισχολοῦνται εἰς τὴν φιλολογίαν.

— Καὶ πῶς τελειώνει αὐτὸς τὸ μυθιστόρημα;

— Θαυμάσια καῦμένη! Οἱ ἥρωες... πανδρεύονται!

← ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ →

ΝΕΟΙ ΑΚΑΔΗΜΑΓΚΟΙ

Ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἀνανεοῦται συνεχῶς. Ἀλλεπάλληλοι ἀπό τινων μηνῶν ἐγένοντο ἐκλογαὶ νέων ἀθανάτων, πρὸς πλήρωσιν κενῶν ἑδρῶν, εἰς ἃς προσετέθησαν δύο, διὰ τοῦ θανάτου τοῦ πρόητην πρωθυπουργοῦ Φραισινὲ καὶ τοῦ ἴστοριογράφου Λαβίς.² Εξελέγησαν ἐσχάτως: Ὁ Ζονάρδ ἄλλοτε ἀρμοστὴς ἐν Ἀλγερίῳ καὶ πρεσβευτὴς ἐν Βατικανῷ, γνωστὸς ἐν Ἑλλάδι διὰ τὴν κατὰ τὸ 1919 δρᾶσιν του, διαδεχθεὶς τὸν Δεσανέλ.³ Ο Αὔγουστος Γκωβαίν πολιτικὸς διευθυντὴς τῆς Παρισινῆς⁴ Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων⁵ καὶ γνωστὸς παρ' ἡμῖν διὰ τὰ φιλελληνικά του αἰσθήματα. Συνέγραψε εἰκοσάδα ἴστορικῶν ἔργων, ἐν αἷς καὶ ἡ δωδεκάτομος ἴστορία τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Ἡδη ἐξελέγησαν δι μυθιστοριογράφος⁶ Ἐδουάρ-

δου⁷ Ἐστωνιὲ διὰ τὴν ἔδραν τοῦ Καπὺς καὶ δι νομιμαθῆς⁸ Ἐρρίκος Ρομπέρο διὰ τὴν ἔδραν τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ Ριμπώ. Οἱ 30' Ακαδημαϊκοὶ οἵτινες ἐψήφισαν δὲν συνεφώνησαν διὰ τὸν διάδοχον τοῦ Αἰκάρο. Αὐτὸς συμβαίνει τετάρτην ἥδη φοράν, ἔνεκα τῆς ἐχθρότητος⁹ Ακαδημαϊκῶν τινων κατὰ τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ Ἀμπέλ¹⁰ Ερμάν. Ο Ἐστωνιὲ δὲν εἶνε γνωστὸς εἰς τὸ πολὺ κοινόν. Τὰ μυθιστορήματα του διακρίνονται διὰ τὴν μεγάλην βαθύτητα. Τοῦ ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν Τ.Τ.Τ. ἀπὸ 35 ἐτῶν. Τὰ ἔργα του συνέγραψεν κατὰ τὰς ὥρας ἢ τοῦ ἄφινεν ἐλεύθερας ἢ ὑπηρεσία του. Ο Ρομπέρο εἶναι διξοχώτερος τῶν Γάλλων δικηγόρων. Εδημοσίευσε ἐνδιαφέρον βιβλίον παρὰ τῶν μεγάλων ἴστορικῶν δικῶν. Ἀντίπαλον διὰ τὴν ἔδραν εἶχε τὸν πρώην πρεσβευ-